

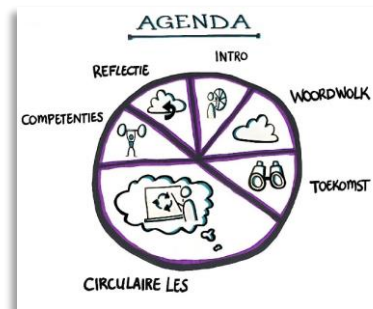

Verslag workshop 'Circulair lesgeven' 27 oktober 2020

In het kader van het sensibiliseren van het MBO College Lelystad binnen het programma Circulaire Regionale Economie heeft IVN Natuureducatie op 27 oktober een online workshop verzorgd aan docententeam Uiterlijke Verzorging en Handel en Dienstverlening/logistiek.

Agenda

De circulaire economie en circulair denken zijn termen die ons op het spoor zetten van dé toekomstige manier van werken. Tijdens deze interactieve inspiratiesessie zijn we ingegaan op wat de circulaire school voor de deelnemers betekent. Hoe je als docent kunt faciliteren zodat studenten goed worden voorbereid op hun toekomst. Hoe ziet die toekomst er eigenlijk uit? In de workshop hebben we beelden bij het onderwerp 'circulaire school' gedeeld en handvatten gegeven om met circulair lesgeven aan de slag te gaan. Bekeken vanuit de competenties van de duurzame professional. Vanuit het brede begrip van de circulaire school is een eerste concrete stap gezet met de focus op circulair lesgeven.

Inspiratie

Arnoud Hummel van Team Heiner heeft de deelnemers inspiratie gegeven over het onderwerp Circulaire Regionale Economie. Waarbij hij in ging op het omarmen van de toekomst en daarbij twee suggesties deed:

1. Doe wat bijdraagt, en doe dat goed, maak keuzes.
2. Zorg dat je weet waarom je iets doet, zingeving als krachtige motivator is meer dan kennis en vaardigheden.

Hierbij benadrukte Arnoud Hummel de student te zien als actief deelnemer i.p.v. leidend voorwerp en dat we in deze onzekere toekomst samen beter moeten zorgen voor moeder aarde.

Circulaire School

De beelden van de deelnemers bij het begrip circulaire school hebben we opgehaald in een woordwolk. De brede associaties met het onderwerp zijn hierin terug te zien. Waarbij het op valt dat duurzaam, bewust en zuinig vaak genoemd zijn.

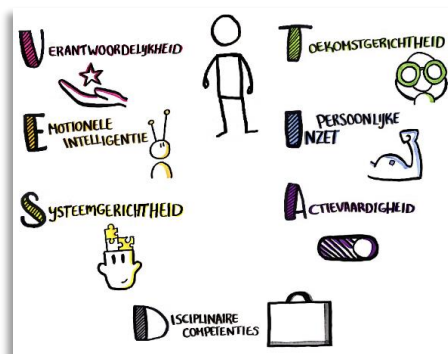
De deelnemers gaven aan op verschillende onderwerpen zelf aansluiting of energie op het onderwerp te hebben. Werken aan de toekomst, met elkaar, zien is doen, zuinig omgaan met papier/water, eten, milieubewust en actie kwamen hier bij terug.

Competenties van de duurzame professional

Er zijn andere competenties van de studenten nodig om aan een circulaire maatschappij deel te nemen. De zeven competenties van de duurzame professional van Niko Roorda geven hier inzicht in. Het kan betekenen dat de huidige manier van lesgeven onvoldoende support geeft voor de studenten en hun werk in de toekomst.

Uit het team kwam naar voren dat zij hierin de 21^e -eeuwse vaardigheden herkennen en die zijn niet nieuw. Met name de disciplinaire competenties zijn relatief nieuw. De competenties in relatie tot duurzaamheid en circulariteit zouden nog meer aandacht mogen krijgen. Een stuk doelbewustheid hierbij zou nog kunnen groeien.

Op de Poll vraag ‘als we niks veranderen, hoe groot is dan het probleem?’ waren de antwoorden erg verdeeld. Hierbij werd ‘valt wel mee’ en ‘geen idee eigenlijk’ het meeste gekozen. Hierbij ontstond een gesprek over bewust zijn van of we met elkaar de goede dingen doen. Men gaf aan het idee te hebben onbewust al veel te doen en dat het meer bewuster zou kunnen. Als je goed kijkt komt duurzaamheid in verschillende lessen naar voren. Er kwam een zorg naar voren over of studenten hier wel interesse in hebben en of het geen overkill geeft als veel een ‘CRE-sausje’ krijgt. Daarnaast werd de vraag gesteld of het onderwerp wel aansluit bij de belevingswereld van studenten en dat het nodig is om een vertaalslag te maken naar hun leefwereld. Door bijvoorbeeld studenten voorbeelden uit het werkveld te laten zien. Dat studenten ook leren door de dingen die al gebeuren in de bedrijfsvoering van bijvoorbeeld een stagebedrijf. De praktische kant wordt als normaal ervaren, maar wat is de bredere context hiervan? Belangrijk om hier het gesprek over te blijven voeren met elkaar. Over wat doen we bewust, wat onbewust en wat gaan we samen oppakken. Zien is doen, goed voorbeeld doet volgen en dan wordt het normaal.

De docenten zijn zelf aan de slag gegaan met het upcyclen van een lesplan. Zij kregen hierbij de opdracht om in kleine groepjes in ‘break-out rooms’ na te denken over hoe je een les meer circulair kunt maken. Hierbij gedacht vanuit de competenties van de duurzame professional, en zodat het studenten helpt deze competenties te ontwikkelen. Hieronder beknopt de uitwerking van de verschillende groepjes.

Upcycle een lesplan

De docenten zijn zelf aan de slag gegaan met het upcyclen van een lesplan. Zij kregen hierbij de opdracht om in kleine groepjes in ‘break-out rooms’ na te denken over hoe je een les meer circulair kunt maken. Hierbij gedacht vanuit de competenties van de duurzame professional, en zodat het studenten helpt deze competenties te ontwikkelen. Hieronder beknopt de uitwerking van de verschillende groepjes.

Upcycle een les

Break-out 1 +		Break-out 2 +		Break-out 3 +	
Stel een einddatum + 0	Handelen van de student moet een consequentie hebben meer positief, dan negatief + 0	Toekomstgericht --> inbreng van vraagstukken uit de actualiteit zoals het filmpje. Dit bespreken en studenten de mogelijkheden geven hun inspiratie en interesses te delen + 0	Systeem denken --> bewustwording Wat voor gevolgen hebben bepaalde keuzes/uitkomsten (US verkiezen bijv.) + 0	Les koppelen aan verantwoordelijkheid. Bijv. Eten, voedsel: smaakbeleving, portemonnee. De lokale boer betrekken. Wanneer is dit interessant + 0	Voor verschillende vakken heeft het een andere betekenis + 0
Als docent of organisatie doe wat je zegt. + 0	Studenten het goede voorbeeld laten zijn. En daar dan ook aandacht aan besteed + 0	Toekomstgericht: coaching. De vraag stellen: als dit gebeurt, wat dan? + 0		Wat betekent het financieel, student laten bekijken wat het financieel betekent als je duurzaamheid, circulariteit meeneemt. + 0	Belangrijk: beleving inbrengent! + 0
De inhoud van de les laten aansluiten bij de belevingswereld van de student. Als docent meer op relatie zitten, dan op proces. + 0					
Break-out 4 +					
Detailhandel: verbeterplan schrijven tijdens stage, hierin kun je milieu ook opnemen als onderdeel. + 0	Studenten schrijven een ondernemersplan, veel willen voor zichzelf beginnen. Dit onderdeel laten zijn van een zo'n plan. + 0				
Bij SLB-lessen kan dit goed naar voren komen + 0					

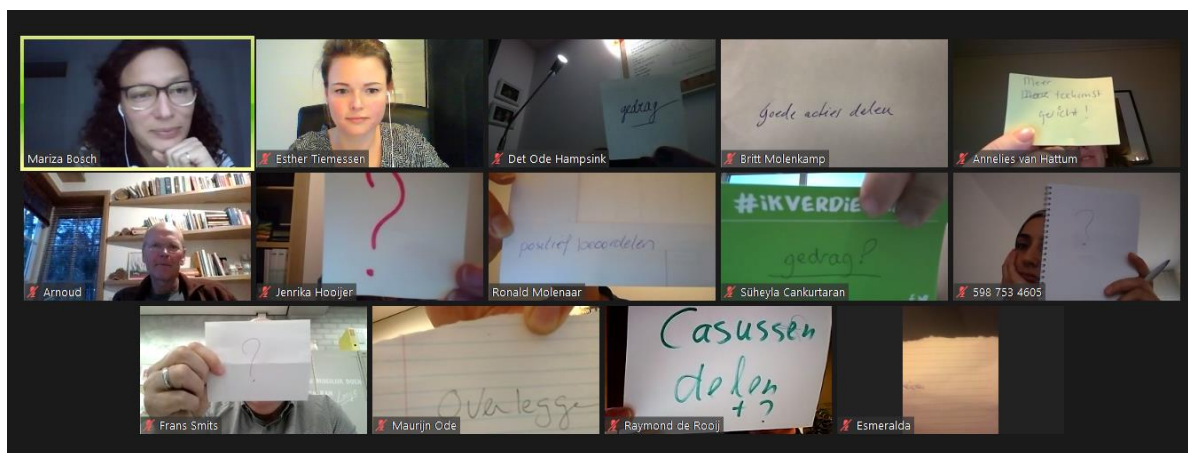
De docenten zagen verschillende mogelijkheden in het meer circulair maken van de lessen van morgen. Vanuit een praktische benadering kwamen er diverse ideeën naar voren. Daarbij is aansluiten bij de leefwereld van de studenten regelmatig genoemd, staat in gesprek gaan met studenten over

actuele onderwerpen centraal, en zijn ideeën ontstaan over het component duurzaamheid toe te voegen aan huidige opdrachten van studenten zoals bij het verbeterplan voor het stagebedrijf.

Uit de groep kwam naar voren dat als docent het goede voorbeeld geven belangrijk is. Net als aan kunnen haken op wat studenten inbrengen, en in gesprek gaan vanuit de belevingswereld van de student. Vanuit eigen kennis voorbeelden kunnen geven wordt daarbij als belangrijk gezien. Maar ook wordt genoemd dat het niet altijd nodig is om bewust te benoemen waar je mee bezig bent (impliciet leren).

Reflectie

Op de vraag 'waar ga jij je voor inspannen?' en 'wat doe jij morgen anders?' kwam onderstaand beeld naar voren. Variërend van heel praktisch zelf iets doen tot het geven van het goede voorbeeld. Maar zeker ook een aantal vraagtekens van mensen die het nog niet weten.

In het kort

Over het onderwerp circulaire school en circulair lesgeven leven wat ideeën bij de deelnemers. Men staat hier op zich welwillend tegenover waar tegelijkertijd ook wat weerstand merkbaar is. Het lijkt er op dat de groep nog erg zoekende is naar de betekenis hiervan voor de school, de student en hunzelf. Er wordt nog niet direct bij iedereen urgentie gevoeld om dit als docent ook echt te willen verwerken in de lessen.

Het samen verder in gesprek gaan over deze onderwerpen zou een mooie vervolg stap kunnen zijn om meer beeld te krijgen bij de betekenis van CRE. Hier concrete afspraken en acties aan koppelen over hoe dit precies samen te gaan doen is daarbij handig.